

Нотаріальна
таємниця vs
конфіденційна
інформація:
способи захисту та
судова практика

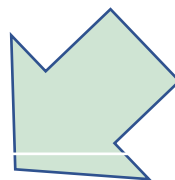
Закон Вашої Перемоги!

За режимом доступу **інформація** поділяється на:

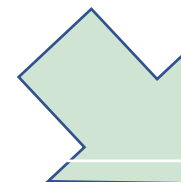
- відкриту інформацію
- інформацію з обмеженим доступом

таємна

відомості, які становлять державну та іншу передбачену законом таємницю, розголошення якої завдає шкоди особі, суспільству і державі, а тому доступ до неї здійснюється відповідно до законів про цю інформацію. До кола таємної інформації відноситься, зокрема: таємниця вчинюваних нотаріальних дій (стаття 8 Закону України "Про нотаріат").

конфіденційна

відомості, які знаходяться у володінні, користуванні або розпорядженні окремих фізичних чи юридичних осіб і поширюються за їх бажанням відповідно до передбачених ними умов. Особи, які володіють конфіденційною інформацією, самостійно визначають режим доступу до неї, включаючи належність її до категорії конфіденційної, та встановлюють для неї систему (способи) захисту. До кола конфіденційної інформації у сфері господарської (підприємницької) діяльності відноситься інформація, що визнається такою законом, комерційна таємниця та "ноу-хау"

Інформаційний лист ВГСУ від 28.03.2007 N 01-8/184

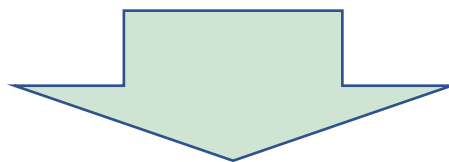
«Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про інформацію»

Конфіденційна інформація - інформація про фізичну особу, а також **інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою**, крім суб'єктів владних повноважень /ст. 21 ЗУ «Про інформацію»

Інформація з обмеженим доступом - це конфіденційна, таємна та службова інформація.

Нотаріальна таємниця - сукупність відомостей (в тому числі про особу, її майно, особисті майнові та немайнові права і обов'язки тощо) отриманих під час :

- вчинення нотаріальної дії
- звернення до нотаріуса заінтересованої особи

- ✓ таємниця особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії (мотив звернення та факт звернення особи до нотаріуса; надані нотаріусу документи тощо).
- ✓ таємниця нотаріуса як фахівця (відомості про надані консультації тощо)

Гарантії при тимчасовому доступі:

Стаття 162 КПК: **до охоронюваної законом таємниці, яка міститься в речах і документах, належать:**

- відомості, які можуть становити таємницю вчинення нотаріальних дій;
- конфіденційна інформація, в тому числі така, що містить комерційну таємницю;

Стаття 163 КПК: Слідчий суддя, суд постановляє ухвалу про надання тимчасового доступу до речей і документів, які містять охоронювану законом таємницю, якщо сторона кримінального провадження, крім обставин, передбачених частиною п'ятою цієї статті, доведе можливість використання як доказів відомостей, що містяться в цих речах і документах, та неможливість іншими способами довести обставини, які передбачається довести за допомогою цих речей і документів.

! Вилучення (виїмка) реєстрів нотаріальних дій та документів, що передані нотаріусу на зберігання в порядку, передбаченому цим Законом, а також печатки нотаріуса **не допускається**. Такі реєстри нотаріальних дій, документи чи печатка нотаріуса можуть бути надані суду за мотивованою постановою суду тільки для огляду і повинні бути повернуті судом негайно після огляду.

Конфіденційність

Розголошення відомостей, що становлять нотаріальну таємницю, **заборонено за будь-яких обставин**, крім випадків, встановлених Законом України «Про нотаріат».

Дотримання **принципу конфіденційності** є необхідною і найважливішою передумовою довірчих відносин між нотаріусом та фізичними і юридичними особами.

Збереження **конфіденційності будь-якої інформації, отриманої нотаріусом від фізичних і юридичних осіб**, а також про них або інших осіб у процесі здійснення нотаріальної діяльності, є правом нотаріуса у відносинах з усіма суб'єктами права, які можуть вимагати розголошення такої інформації, та обов'язком - щодо фізичних та юридичних осіб і тих осіб, кого ця інформація стосується.

Дія принципу конфіденційності **не обмежена в часі**.

Конфіденційність певної інформації може бути відмінена тільки особою, зацікавленою в її дотриманні (або спадкоємцями такої фізичної особи чи правонаступниками юридичної особи), **в письмовій або іншій зафіксованій формі**.

Відповідальність за розголошення

дисциплінарна

цивільна

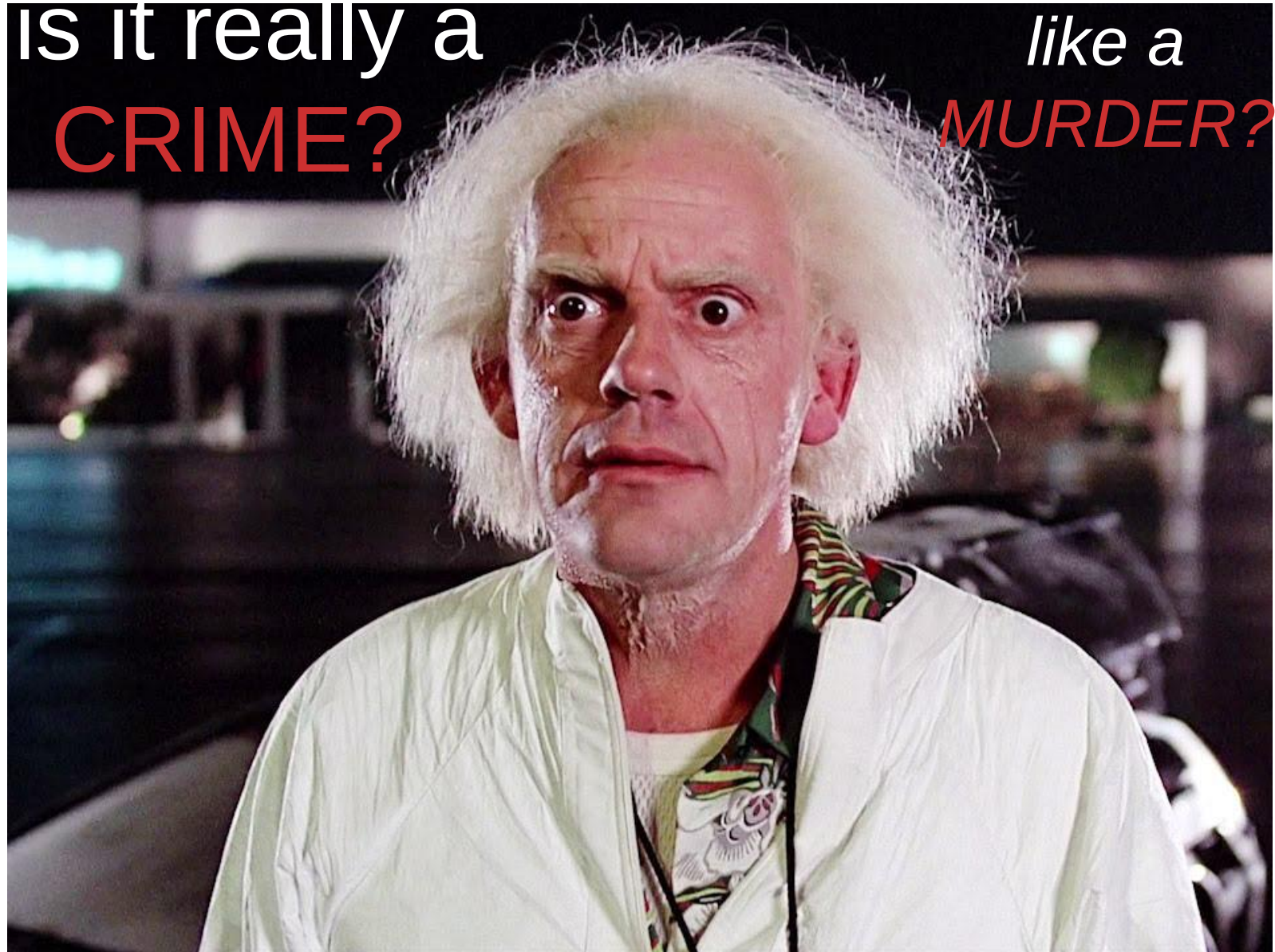
адміністративна

кримінальна

Is it really a
CRIME?

like a
MURDER?

Стаття 209-1. ККУ: Розголошення у будь-якому вигляді інформації, яка відповідно до закону **надається** спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу, особою, якій ця інформація стала відома у зв'язку з професійною або службовою діяльністю, якщо такі дії заподіяли **істотну шкоду** охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, - карається штрафом від трьох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Нотаріуси не є суб'єктами первинного фінансового моніторингу **до моменту вчинення будь-яких дій щодо активів клієнта**, які стосуються:

- ✓ купівлі-продажу нерухомості
- ✓ управління активами клієнта
- ✓ управління банківським рахунком або рахунком у цінних паперах
- ✓ залучення коштів для утворення юридичних осіб, забезпечення їх діяльності та управління ними,
- ✓ утворення юридичних осіб, забезпечення їх діяльності (включаючи аудит) чи управління ними
- ✓ купівлі-продажу юридичних осіб (корпоративних прав).

Стаття 361-2 ККУ. Несанкціоновані збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації

1. Несанкціоновані збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації, створеної та захищеної відповідно до чинного законодавства, -

караються штрафом від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк до двох років.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або якщо вони заподіяли значну шкоду, -

караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

Стаття 361 ККУ. Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку

1. Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку, **що призвело до витоку**, втрати, підробки, блокування **інформації**, спотворення процесу обробки інформації або до порушення встановленого порядку її маршрутизації, -

карається штрафом від шестисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк від двох до п'яти років, або позбавленням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до двох років або без такого.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або якщо вони заподіяли значну шкоду, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до шести років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Примітка. Значною шкодою у статтях 361 - 363 1, якщо вона полягає у заподіянні матеріальних збитків, вважається така шкода, яка в сто і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян (800 000 грн).

Критерії ризику, легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення

(Наказ Міністерства фінансів України 08.07.2016 № 584)

Ці Критерії використовують у своїй діяльності такі суб'єкти первинного фінансового моніторингу: ... нотаріуси, якщо, зокрема:

- клієнт є публічним діячем, його близькою особою або пов'язаною з ним особою;
- клієнт є неприбутковою організацією;
- клієнт проводить фінансові операції, що не відповідають його фінансовому стану та/або суті діяльності;
- клієнт намагається здійснити операції з нерухомим майном, на яке накладено арешт;
- здійснення операцій з нерухомим майном, ціна якого відрізняється від ринкової.

Нотаріуси зобов'язані вести внутрішній фінансовий моніторинг по визначених операціях в будь-якому випадку, але **мають право не звітувати по них до Держфінмоніторингу, якщо:**

- в них відсутні підозри, які можуть ґрунтуватися на Критеріях ризиків;
- відповідна інформація стала їм відома за обставин, що є предметом їх професійної таємниці;
- така інформація має привілей на збереження службової таємниці;
- випадках, коли вони виконують свої обов'язки щодо захисту клієнта, представництва його інтересів у судових органах та у справах досудового врегулювання спорів.

Адміністративна відповідальність за КпАП:

Стаття 164-3: **Отримання, використання, розголошення комерційної таємниці, а також іншої конфіденційної інформації з метою заподіяння шкоди діловій репутації або майну іншого підприємця** - тягне за собою накладення штрафу від дев'яти до вісімнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 166-9: **Розголошення в будь-якому вигляді інформації, що відповідно до закону є об'єктом обміну між суб'єктом первинного фінансового моніторингу та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, або факту її подання (одержання) особою, якій ця інформація стала відома у зв'язку з її професійною або службовою діяльністю,** - тягне за собою накладення штрафу від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 163-9: **Умисне незаконне розголошення, передача або надання доступу до інсайдерської інформації, а так само надання з використанням такої інформації рекомендацій стосовно придбання або відчуження цінних паперів чи похідних (деривативів), а також вчинення з використанням інсайдерської інформації на власну користь або на користь інших осіб правочинів, спрямованих на придбання або відчуження цінних паперів чи похідних (деривативів), яких стосується інсайдерська інформація,** - тягне за собою накладення штрафу від п'ятисот до семисот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю

- порушення нотаріусом вимог, передбачених частиною першою статті 8 Закону «Нотаріальна таємниця»
- неодноразового порушення нотаріусом правил професійної етики
- неодноразове порушення нотаріусом чинного законодавства або грубого порушення закону, яке завдало шкоди інтересам держави, підприємств, установ, організацій, громадян при вчиненні нотаріальних дій та/або інших дій, покладених на нотаріуса відповідно до закону
- знищення чи втрати нотаріусом або з його вини архіву нотаріуса або окремих документів

СУДОВА ПРАКТИКА щодо розголошення нотаріальної таємниці та конфіденційної інформації

let's play a
GAME

*try to sue
ME now*

Нотаріальна дія **не може бути скасована лише з мотивів недодержання таємниці її вчинення**, оскільки за ч. 7 ст. 8 Закону України "Про нотаріат" правовим наслідком цього порушення є притягнення до встановленої законодавством відповідальності винних службових осіб.

ч. 1 п. 8 постанови Пленуму Верховного Суду України

N 2 від 31.01.92

*"Про судову практику в справах за скаргами
на нотаріальні дії або відмову в їх вчиненні»*

Закон України "Про нотаріат»:

Стаття 21: Особи, винні в порушенні нотаріальної таємниці, несуть відповідальність у порядку, встановленому законом.

Стаття 21: **Шкода**, заподіяна особі внаслідок незаконних або недбалих дій державного нотаріуса, відшкодовується в порядку, передбаченому законодавством України

Стаття 27: **Шкода**, заподіяна особі внаслідок незаконних дій або недбалості приватного нотаріуса, відшкодовується в повному розмірі.

Умови відшкодування шкоди

$$\boxed{X} + \boxed{Y} + \boxed{Z} + \boxed{C} = \boxed{\text{відшкодування шкоди}}$$

$\boxed{X}$ = доведення наявності інформації із обмеженим доступом

$\boxed{Y}$ = доведення передання доступу до інформації порушнику

$\boxed{Z}$ = доведення розголошення інформації саме порушником;

$\boxed{C}$ = доведення наявності збитків та причинно-наслідкового зв'язку між розголошенням та збитків, обґрунтування штрафних санкцій.

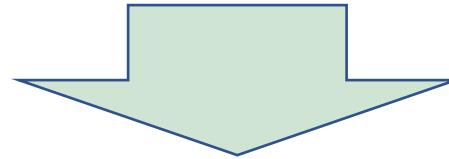
Поширювачем інформації, яку подає посадова чи службова особа при виконанні своїх посадових (службових) обов'язків, **вважається юридична особа, в якій вона працює.**

частина 4 статті 277 ЦК України

Нотаріус та помічник нотаріуса зобов'язані **зберігати нотаріальну таємницю**, навіть якщо їх діяльність обмежується наданням правової допомоги чи ознайомленням з документами і нотаріальна дія або дія, яка прирівнюється до нотаріальної, не вчинялась.

Обов'язок дотримання нотаріальної таємниці поширюється також на осіб, яким про вчинені нотаріальні дії **стало відомо у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків чи іншої роботи.**

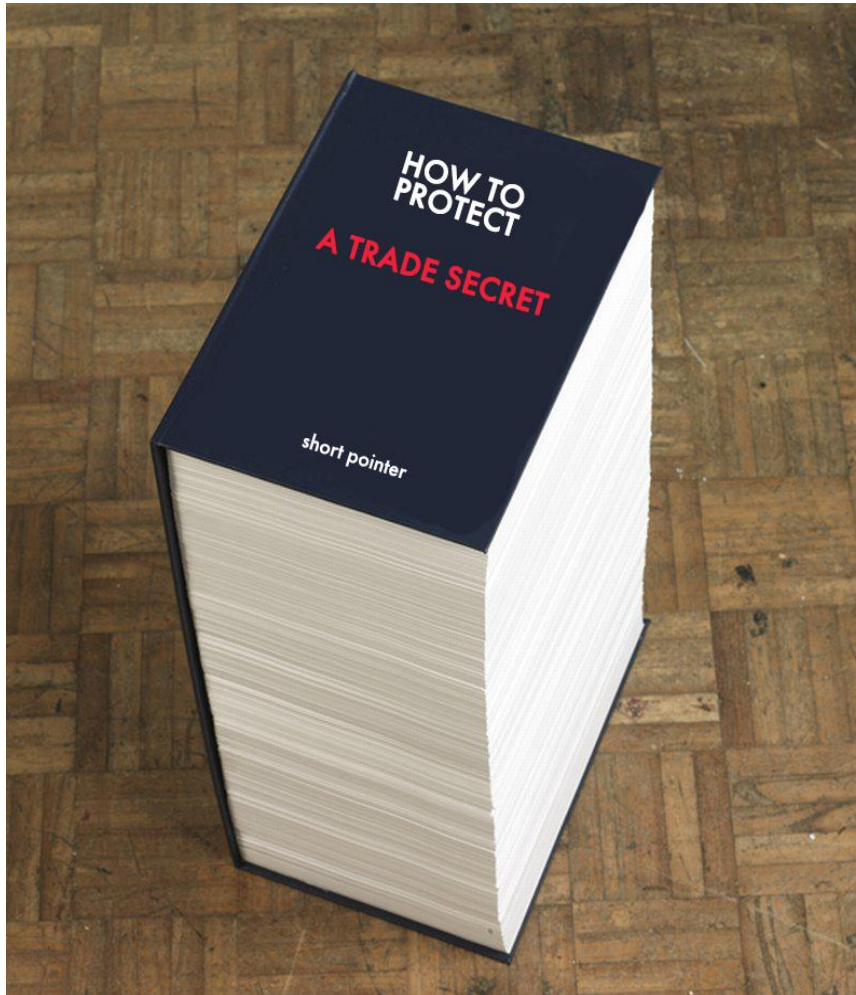

Нотаріус **зобов'язаний забезпечити розуміння і дотримання принципу** конфіденційності та таємниці нотаріальних дій **своїми помічниками (консультантами) та технічним персоналом**

*Правила професійної етики нотаріусів України,
Наказ Міністерства юстиції України від 04.10.2013 № 2104/5)*

- 28 травня 2009 року позивач підписав обов'язок про нерозголошення відомостей, зазначених у «Переліку відомостей, що становлять комерційну таємницю ТОВ «АТБ-Маркет». ОСОБА_2 під розписку ознайомлений з переліком цих відомостей, у тому числі, з п. 2.6 - відомості про фінансову політику підприємства, але вказана заборона була ним порушена, що підтверджено самим ОСОБА_2 у власному поясненні, у якому він вказував, що продавав інформацію, що становить комерційну таємницю, конкретній особі за гроші.
 - *Ухвала Вищого спеціалізованого суду України*
 - *з розгляду цивільних і кримінальних справ*
 - *від 03 липня 2012 року по справі № 6-24606ск12:*
- Службова записка, що слугувала підставою для застосування догани, не містить посилань на документи чи докази, які безпосередньо встановлюють факт розголошення позивачем конфіденційної інформації банку третім особам, а також факти доступу третіх осіб до ноутбука позивача та ґрунтується лише на припущеннях.
 - *Рішення Апеляційного суду м. Києва від 29 березня 2012*
 - *у справі № 22ц/2690/4366/2012*

Способи захисту нотаріальної таємниці та конфіденційної інформації

- забезпечити умови зберігання документів, що виключають доступ до них сторонніх осіб
- затвердження Положення про режим конфіденційності
- визначити перелік конфіденційної інформації
- укладення з контрагентами та працівниками NDA
- внесення відповідних змін до трудових договорів та відобразити у ПВТР та посадових інструкціях

Право на захист нотаріальної таємниці та конфіденційної інформації

$$\boxed{X} + \boxed{Y} + \boxed{Z} + \boxed{C} = \boxed{\text{право на захист}}$$

X - стала відома нотаріусу під час виконання професійних обов'язків;

Y - нотаріус вживає належних заходів до охорони її конфіденційності

Z - до неї немає вільного доступу інших осіб на законних підставах;

C - обов'язок по її збереженню передбачено у локальних НПА

Дякую за увагу!

Вінниченко
Анна Олександрівна

м. Київ
вул. Московська, 5/2-Б
anna.vinnychenko@winnerlex.com.ua
+380 (098) 582-67-17
+380 (044) 280-20-04

winnerlex.com.ua